

and introduce of innovative products by the way of inclusion of intangible assets (property rights for intellectual property rights),

2) found enterprises for the introduction of innovative and / or production activities».

These law provisions are new for the Ukrainian legislative system and open wide possibilities for Ukrainian higher education institutions in creation of innovative university spin-offs, the main aim of which will be commercialization of the innovation. In order to make the process of establishing of the small enterprises with the university share clear the best European practices should be taken into account.

Literature

1. Rudi Cuyvers. Commercialisation of research results and its key actors // New concepts for academic entrepreneurship, 2002. «Twente University Press». – p. 178.
2. Peter van der Sijde. New concepts for academic entrepreneurship // New concepts for academic entrepreneurship, 2002. «Twente University Press». – p. 178.
3. Law of Poland On higher education : Act of 27 July 2005 // http://www.nauka.gov.pl/g2/original/2013_05/f145b4be7d6682f90d4755dde6373a70.pdf
4. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 37- 38. – с. 2004.

ЮНЕЛЮК В. П.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри господарського права і процесу,
кандидат юридичних наук

ДО ПИТАННЯ ОСКАРЖЕННЯ УХВАЛ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Господарський процесуальний кодекс України передбачає перелік ухвал, які можливо окремо оскаржити від рішення суду, але є ухвали, які не можливо оскаржити окремо від рішення суду і які можуть бути явно незаконними. Одною з таких ухвал може бути ухвала про призначення експертизи. Важливість наявності механізму оскарження ухвали пов'язана з тим, що відповідно до розділу V Господарського процесуального кодексу України (далі — ГПК України), засобами доказування є: письмові докази, речові докази, висновок експерта, пояснення представників сторін та інших сторін, які беруть участь у процесі [1]. При цьому, висновок експерта судом може бути отримано внаслідок проведення судової експертизи, яка може бути призначена як за ініціативою суду, так і за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, вони

мають право пропонувати господарському суду питання, які мають бути роз'явлені судовим експертам [2, с. 61].

З цього приводу склалася доволі неоднозначна судова практика, оскільки оскарження ухвали, якщо на думку сторони судом призначено експертизу з порушенням норм матеріального або процесуального права є проблематичним. Проблема полягає у тому, що ГПК України у статті 106 закріплює перелік ухвал, які можуть бути оскаржені окремо від рішення суду і ухвала про призначення експертизи до таких не входить.

Як правило суди, до яких оскаржуються такі ухвали, відмовляють у задоволенні таких скарг, посилаючись на неможливість оскарження ухвали про призначення експертизи. Керуючись при цьому постановою Пленуму Вищого господарського суду України від 23.03.2012 № 4 «Про деякі питання практики призначення судової експертизи» [3].

У більшості випадків при призначенні експертизи суд користується своїм правом зупинити провадження, яке передбачене статтею 79 ГПК України з мотивів призначення експертизи та неможливості подальшого розгляду справи без висновку експерта, але це не завжди є необхідним, оскільки це призводить до затягування процесу. З метою недопущення такого затягування сторонами подаються скарги до судів вищої інстанції з проханням скасувати ухвалу про зупинення провадження з мотивів призначення експертизи з порушенням норм матеріального або процесуального права. Найчастіше такі порушення пов'язані з неправильністю формулювання питань, які ставляться експерту.

Так, у постанові Вищого господарського суду України від 2 березня 2016 року у справі № 904/294/15 було задоволено касаційну скаргу та скасовано ухвалу Дніпропетровського апеляційного господарського суду від 18.12.2015 з мотивів поставлення перед судовим експертом питання, які мають правовий характер і вирішення яких чинним законодавством віднесено до компетенції суду. Питання, яке поставлено судом на вирішення судової експертизи, за своїм змістом стосується надання суду роз'яснення щодо застосування вимог стандартів бухгалтерського обліку. Фактично суд просить експерта роз'яснити якими повинні бути докази, що підтверджують факт зарахування конкретних платежів за товар по договору купівлі-продажу, відповідно до вимог стандартів бухгалтерського обліку [4].

В іншій справі, ухвалою Одеського апеляційного господарського суду від 15.03.2016 по справі № 916/4225/15 постановлено призначити у справі судову економічну експертизу документів бухгалтерського обліку, податкового обліку і звітності та на вирішення поставлено питання визначення вартості частки майна [5].

Отже, судова експертиза повинна призначатися лише у разі дійсної потреби у спеціальних знаннях для встановлення даних, що входять до предмету доказування, тобто у разі, коли висновок експерта не можуть

замінити інші засоби доказування. Виходячи з суті позовних вимог та наявних у справі матеріалів, суд доходить до висновку про те, що не вбачається дійсної потреби у спеціальних знаннях для встановлення даних, що входять до предмету доказування.

Таким чином, з наведених прикладів видно, що суди часто виходять за межі своїх повноважень, виносячи ухвали про призначення експертизи, ставлячи при цьому експерту на вирішення питання права, що входить саме до компетенції суду, а не експерта. Тому важливою гарантією здійснення правосуддя в Україні є можливість оскарження ухвал суду окремо та поза переліком статті 106 ГПК України, оскільки неможливість оскарження такої позбавляє особу права на всебічний, справедливий та законний розгляд справи.

Зазначена позиція знайшла відображення в рішенні Конституційного суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Шоповалова Олексія Леонідовича щодо офіційного тлумачення положень пункту 20 частини першої статті 106, частини першої статті 111–13 Господарського процесуального кодексу України у взаємозв'язку з положеннями пунктів 2, 8 частини третьої статті 129 Конституції України від 25 квітня 2012 року у справі № 1–12/2012. В цьому рішенні зазначено, що право на оскарження судових рішень у судах апеляційної та касаційної інстанцій є складовою конституційного права особи на судовий захист. Воно гарантується визначеними Конституцією України основними засадами судочинства, які є обов'язковими для всіх форм судочинства та судових інстанцій, зокрема забезпеченням апеляційного та касаційного оскарження рішення суду, крім випадків, встановлених законом (пункт 8 частини третьої статті 129 Конституції України) [6].

Таким чином відсутність можливості апеляційного та касаційного оскарження ухвал суду про призначення експертизи не узгоджується з принципом справедливості та визначеними в частині третій статті 129 Конституції України.

Список використаних джерел

1. Господарський процесуальний кодекс України. – Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст.56
2. Прокопанич Г. К. Сучасні проблеми використання спеціальних знань в господарському процесі України / Вісник Академії адвокатури України. № 25. – 2012. – С. 60– 65.
3. [Електронний ресурс] // Режим доступу///www.rcyestr.court.gov.ua
4. [Електронний ресурс] // Режим доступу///www.rcyestr.court.gov.ua
5. [Електронний ресурс] //Режим доступу// www.rcyestr.court.gov.ua
6. [Електронний ресурс] //Режим доступу// <http://www.rada.gov.ua>